‘PRIVACY IN DE KETEN’

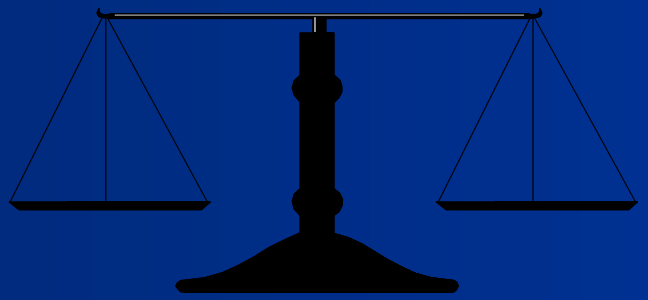

Mr Jolanda J.A. van Boven
info@vanbovenadvies.nl
VAN BOVEN Juridisch Adviesbureau
Arnhem

AVG overweging 4

Verwerking van persoonsgegevens moet ten dienste van de mens staan

Het recht op bescherming van persoonsgegevens heeft geen absolute gelding, maar moet worden beschouwd in relatie tot de functie ervan in de samenleving (…)

Een paar kenmerken AVG

- accountability
- doelbinding
- data-minimalisatie
- juistheid
- grondslagen
- veiligheid
- governance

NIEUWE KADER

- **Architecten:** Europees Hof Rechten van de Mens Straatsburg

- ***Aannemers****: Visie overheid:*

- ***Ministerie V&J***:

  - Nazorg ex-gedetineerden
  - Doorontwikkeling Veiligheidshuizen
  - Veiligheidsagenda 2015-2018

- ***Ministerie VWS en V&J*:**

  - Kinderen Veilig plan aanpak kindermishandeling 2012-16
  - Wet meldcode huiselijk geweld kindermishandeling, Jeugdwet
  - 3-Decentralisaties,
  - CJG's

- Passend onderwijs

EHRM

- The very essence of the Convention

  (=Europees Verdrag Rechten van de mens)

  is ‘Human Dignity’:

  alle andere mensenrechten vloeien hieruit voort en moeten dus in hun onderling verband worden beschouwd en gewogen

Art. 3 IVRK

- Internat. Verdrag Rechten van het Kind

Bij alle maatregelen betreffende kinderen, ongeacht of deze worden genomen door openbare of particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn of door rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten of wetgevende lichamen, **vormen de belangen van het kind de eerste overweging**

‘KAMER 1 Dagelijkse werktas’

- - Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst
  - Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg
  - Wet Politiegegevens / Aanwijzing verstrekking strafrecht.

gegevens

- **ALGEMEEN** uitgewerkt in:
  - Alg. verordening gegevensbescherming (AVG) (WBP)
- **BASIS** = Grondwet art.10 en 11:

  iedereen heeft recht op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer en onaantastbaarheid lichaam

Wat is privacy?

- Geen wet bevat het woord privacy; wel:

  iedereen heeft recht op de bescherming van zijn persoonlijke levenssfeer! =

  privacy…en dan zeggen we:

  delen van informatie is schending van de privacy = dominante denklijn

Privacy

- Noodzakelijk om los te laten: delen van informatie is schending van de privacy.

- *Reflecteer op:*
- Bescherming van de persoonlijke levenssfeer kan soms alleen maar als er informatie wordt gedeeld!

GANG

- **Wet publieke gezondheid:**

  schatten verhouding tussen draaglast en draagkracht jeugdige én het gezin waartoe hij behoort

- **Wet gemeentelijke schuldhulpverlening**

- **wettelijke bepalingen op basis waarvan gemeenten regie-verantwoordelijk zijn voor zorg aan sociaal kwetsbare burgers**

KAMER 2: ‘KOFFERBAKTAS’

Gereedschap dat het mogelijk maakt gegevens te delen zonder cliënt vooraf te informeren

- *Maar blijf kijken naar de regels uit de ‘dagelijkse werktas’*

Paradigmawijzigingen

- Uit de eigen discipline: gegevens delen met degenen die betrokken zijn bij de zorg
- Aandacht verschuiven naar een vroeger stadium, nl daar waar er zorgen zijn
- Niets doen is ook een keuze, waar men ook verantwoordelijk voor is !

‘KOFFERBAKTAS’

- ***Art 23 AVG**: geen informatie vooraf,*
  geen inzage, indien nodig ivm:

  - voorkoming strafbare feiten
  - belang bescherming van betrokkene
  - belang rechten en vrijheden van anderen

Rijbanen; toestemming als vluchtstrook

- wettelijke plicht
- overeenkomst
- publiekrechtelijke taak
- vitaal belang
- gerechtvaardigd belang

- toestemming

(metafoor mr S. Katus)

Autoriteit Persoonsgegevens

Mag ik iemands persoonsgegevens verwerken als degene hiervoor toestemming heeft gegeven?

Nee, dat gaat in het sociaal domein vaak niet op. Toestemming is weliswaar een grondslag in de Algemene verordening gegevensbescheming (AVG), maar hiervoor gelden speciale eisen. Daaraan kunt u in het sociaal domein meestal niet voldoen.

Artikel 6 van de AVG noemt toestemming van betrokkene als een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens. De betrokkene is degene van wie u persoonsgegevens verwerkt.

Deze toestemming moet dan wel vrij en ondubbelzinnig zijn. Dat betekent dat betrokkenen in vrijheid hun wil moeten kunnen uiten. Ook mag er geen twijfel zijn of betrokkenen hun toestemming hebben gegeven en voor welke specifieke verwerking zij dit hebben gedaan.

Afhankelijkheidsrelatie

Bij de uitvoering van publiekrechtelijke taken in het sociaal domein is er meestal een afhankelijkheidsrelatie tussen de betrokkenen en u als gemeente. Weigeren mensen toestemming voor het verwerken van hun gegevens, dan kan dat bijvoorbeeld gevolgen hebben voor een gewenste voorziening.

Daarom is er geen sprake van vrije toestemming in de zin van de AVG. Toestemming kan dan dus niet gelden als de grondslag voor de gegevensverwerking.

HANDREIKING VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

- Van samenwerking in de zin van deze Handreiking is sprake als meer dan één zorgverlener bij de cliënt betrokken is.

- Samenwerking kan intern zijn (zorgverleners die binnen dezelfde instelling werken), extern (zorgverleners uit verschillende instellingen), of een mengvorm.

- De Handreiking richt zich zowel op simultane als op volgtijdelijke samenwerking.

HANDREIKING VERANTWOORDELIJKHEIDSVERDELING

- **Aandachtspunt 4:**

Een zorgverlener die deelneemt in een samenwerkingstraject vergewist zich ervan dat hij/zij beschikt over relevante gegevens van collega's en informeert collega's over gegevens en bevindingen die zij nodig hebben om verantwoorde zorg te kunnen verlenen. **'Haal- en brengplicht'**

BEROEPSGEHEIM WGBO

- ***HOOFDREGEL:***

  Geen gegevens verstrekken aan anderen zonder toestemming van de patiënt!

- ***Geen toestemming i.g.v. verstrekken aan:***

- Degenen die rechtstreeks bij de zorg zijn betrokken;
- De vervanger van de hulpverlener

- ***Beperking:***

  Slechts die gegevens verstrekken die anderen nodig hebben voor de uitvoering van hun werkzaamheden

Plicht patiënt

- Patiënt geeft naar beste weten de inlichtingen én de medewerking die de hulpverlener in redelijkheid nodig heeft voor het uitvoeren van de overeenkomst!

- Wat heeft de hulpverlener nodig?

PIJLERS ‘dagelijkse tas’

- verwerken gegevens met ~~toestemming~~ betrokkene

- extra eisen aan verwerken gevoelige gegevens

- recht te weten wat er waar vastligt en wat wordt uitgewisseld tussen wie =

  ‘transparantie-beginsel’

Eisen aan toestemming

- Betrokkene moet informatie ontvangen over te verwerken persoonsgegevens.
- Informatie moet zodanig zijn dat betrokkene info kan begrijpen en consequenties overzien
- betrokkene moet vrij zij om nee te zeggen
- nee mag geen nadelige gevolgen hebben
- op elk moment toestemming weer intrekken

Eisen aan toestemming

- **Risico's:**

- Voor je weet heb je een ongeldige toestemming

- professional legt eigen verantwoordelijkheid voor verwerken info op bordje van de burger = strijd met accountability!

LEEFTIJDSCATEGORIEËN

- 0 T/M 11 JAAR
  ouders
- 12 T/M 15 JAAR
  ouders en kind
- 16 JAAR
  ‘kind’

‘JURIDISCH ZWITSERS ZAKMES’: principes

- ***Subsidiariteit:***

  de minst ingrijpende maatregel

- ***Proportionaliteit***

  is er een verhouding tussen de maatregel en het doel

- ***Doelmatigheid***

  is de meest geschikte maatregel getroffen?

Pijlers onder de Leertuin

- Domein-overstijgend gegevens delen
- Gegevens delen tussen professionals die bij de verschillende gezinsleden zijn betrokken
- Vroegsignalering en preventie
- Van toestemming naar transparantie

Spinnenweb

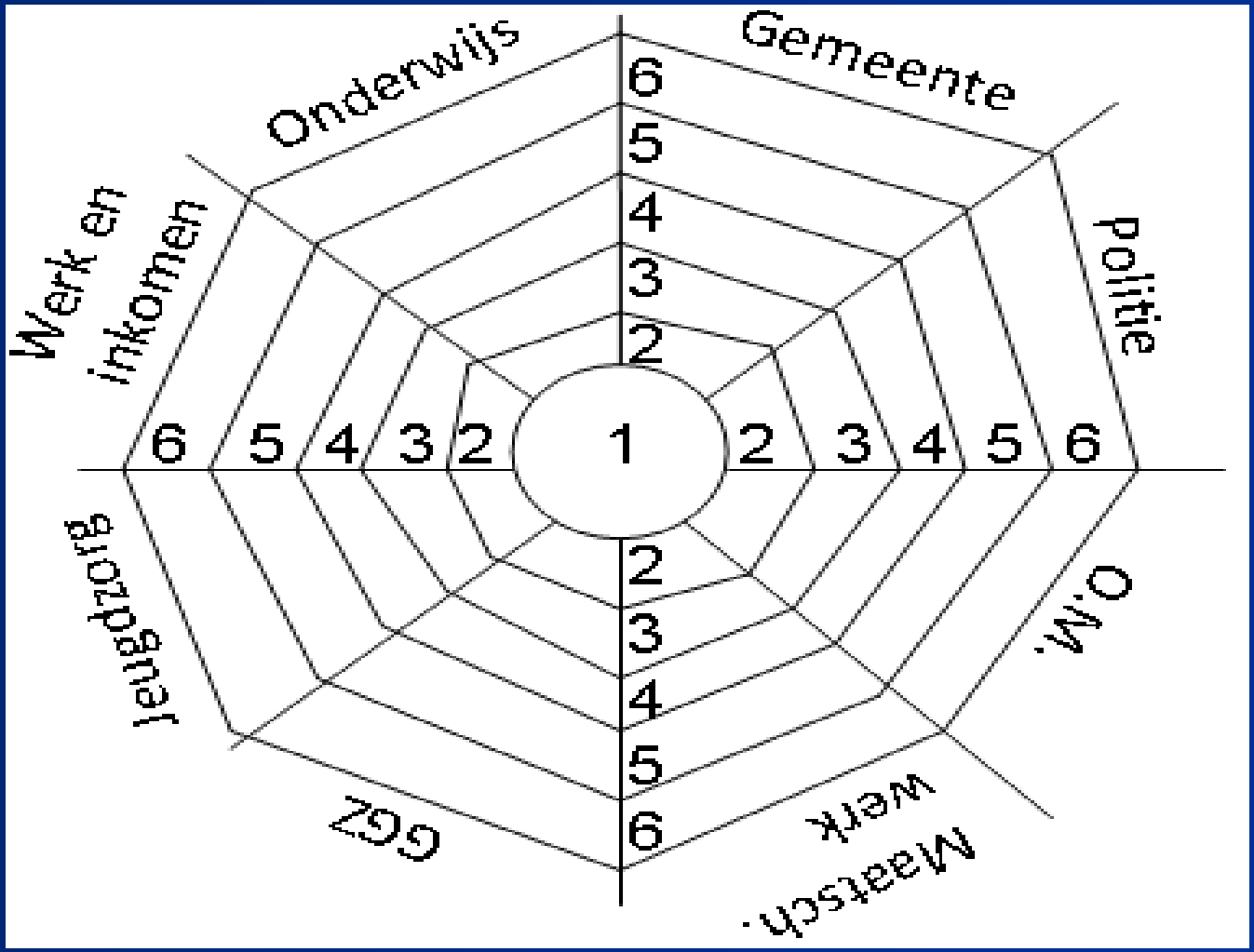
Werk en inkomen
Onderwijs
Gemeente
Politie
O.M.
Maatsch. werk
GGZ
Jeugdzorg
1
2
3
4
5
6

Figuur 1: De periode waarin organisaties betrokken zijn geweest, gezin 1.

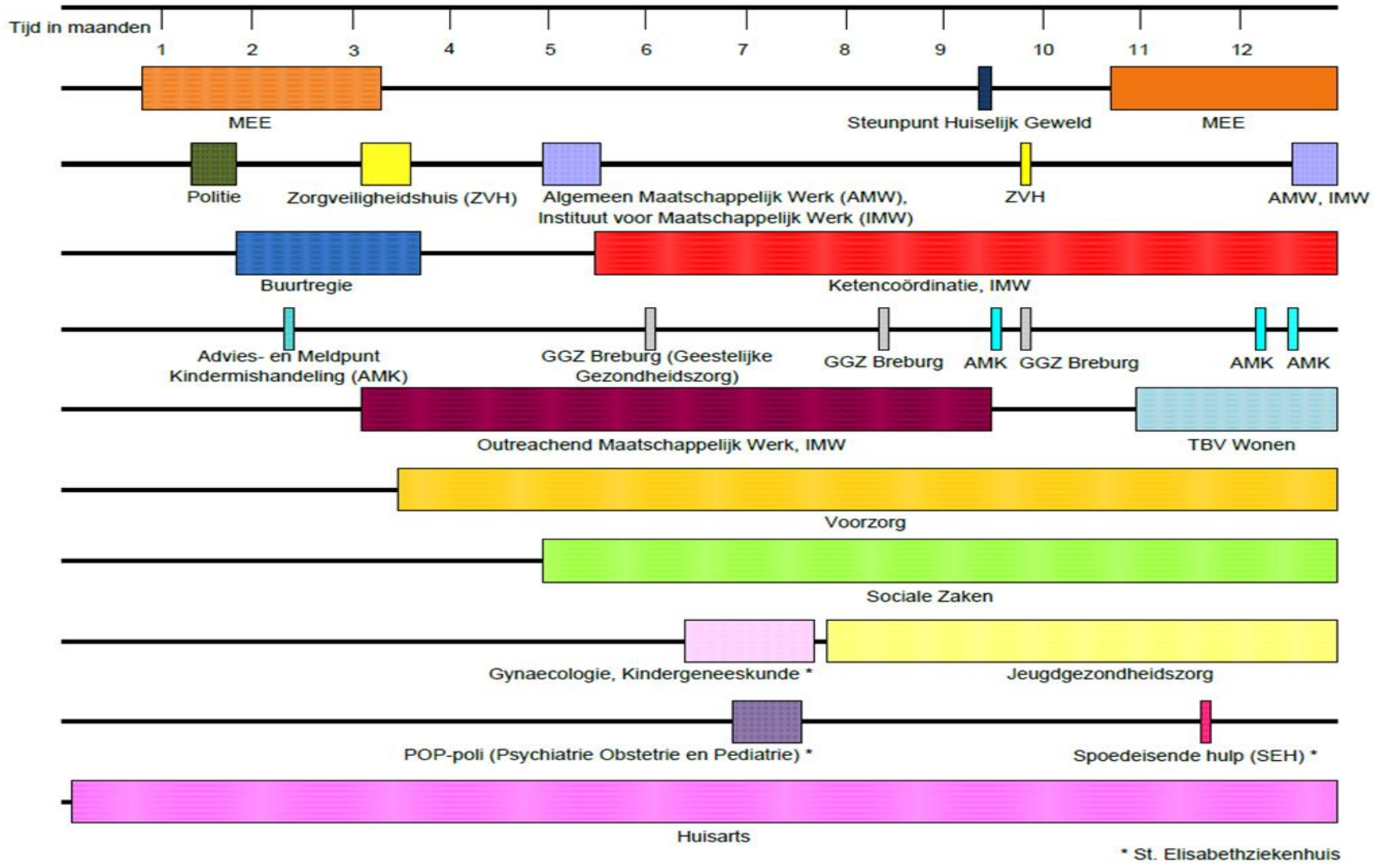

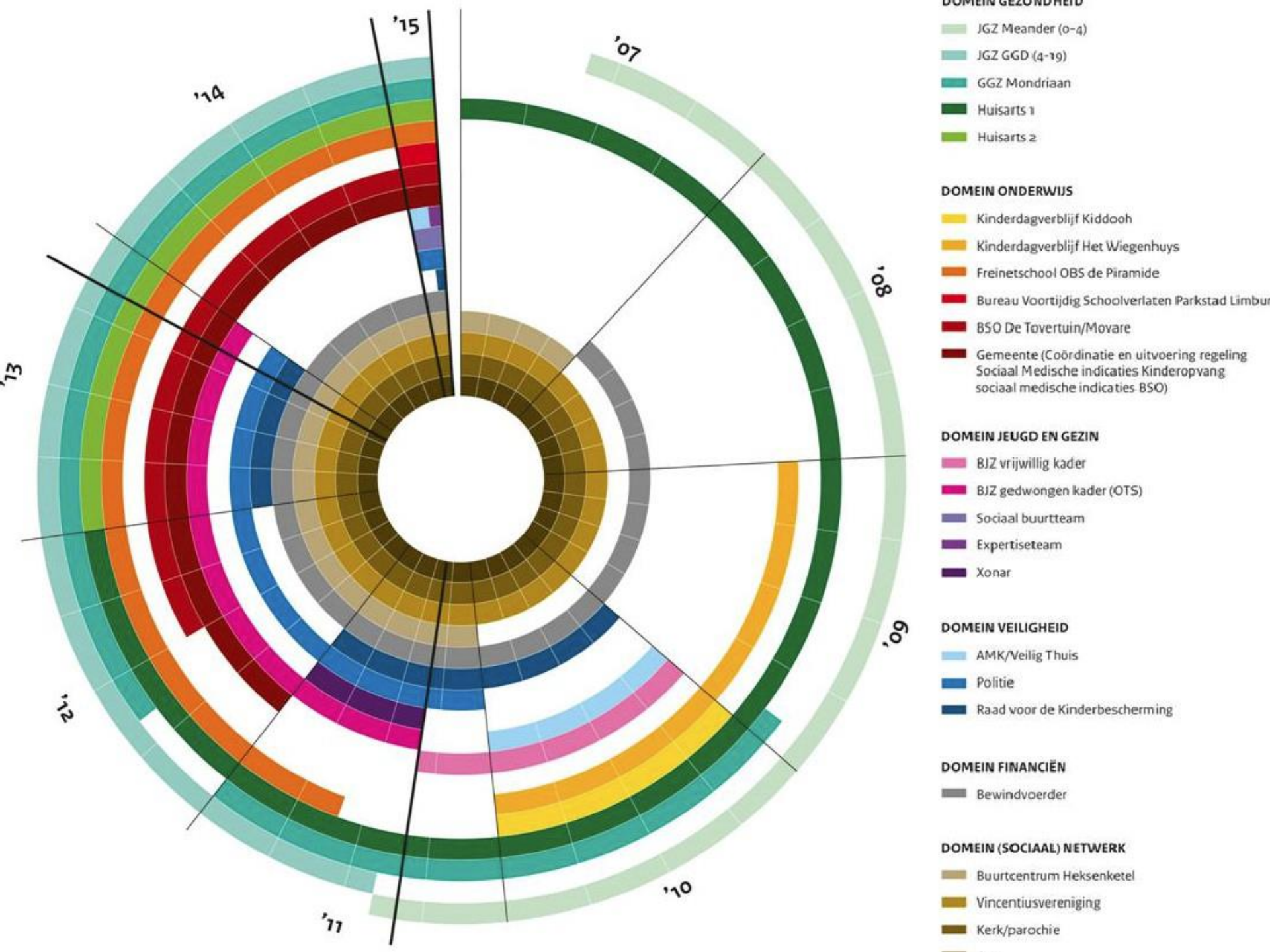
'07
'08
'09
'10
'11
'12
'13
'14
'15
DOMEIN GEZONDHEID
JGZ Meander (0-4)
JGZ GGD (4-19)
GGZ Mondriaan
Huisarts 1
Huisarts 2
DOMEIN ONDERWIJS
Kinderdagverblijf Kiddooh
Kinderdagverblijf Het Wiegenhuys
Freinetschool OBS de Piramide
Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limbur
BSO De Tovertuin/Movare
Gemeente (Coördinatie en uitvoering regeling Sociaal Medische indicaties Kinderopvang sociaal medische indicaties BSO)
DOMEIN JEUGD EN GEZIN
BJZ vrijwillig kader
BJZ gedwongen kader (OTS)
Sociaal buurtteam
Expertiseteam
Xonar
DOMEIN VEILIGHEID
AMK/Veilig Thuis
Politie
Raad voor de Kinderbescherming
DOMEIN FINANCIËN
Bewindvoerder
DOMEIN (SOCIAAL) NETWERK
Buurtcentrum Heksenketel
Vincentiusvereniging
Kerk/parochie

Verenigd Koninkrijk

- Doctors can be punished by their professional body if they fail to take all possible measures to stop their patients causing harm
- Psychiatrists can be sued by their patients, if they fail to stop them offending
- It is not in the interests of patients to be convicted of crimes
- Good care is based upon good information
- It is not in the interests of patients to be put at risk.

EHRM en beroepsgeheim

It is crucial not only to respect the privacy of a patient, but also to preserve his or her confidence in the medical profession and in health services in general

Veilige Haven

www.veiligehaven.nl

COMMUNICATIE

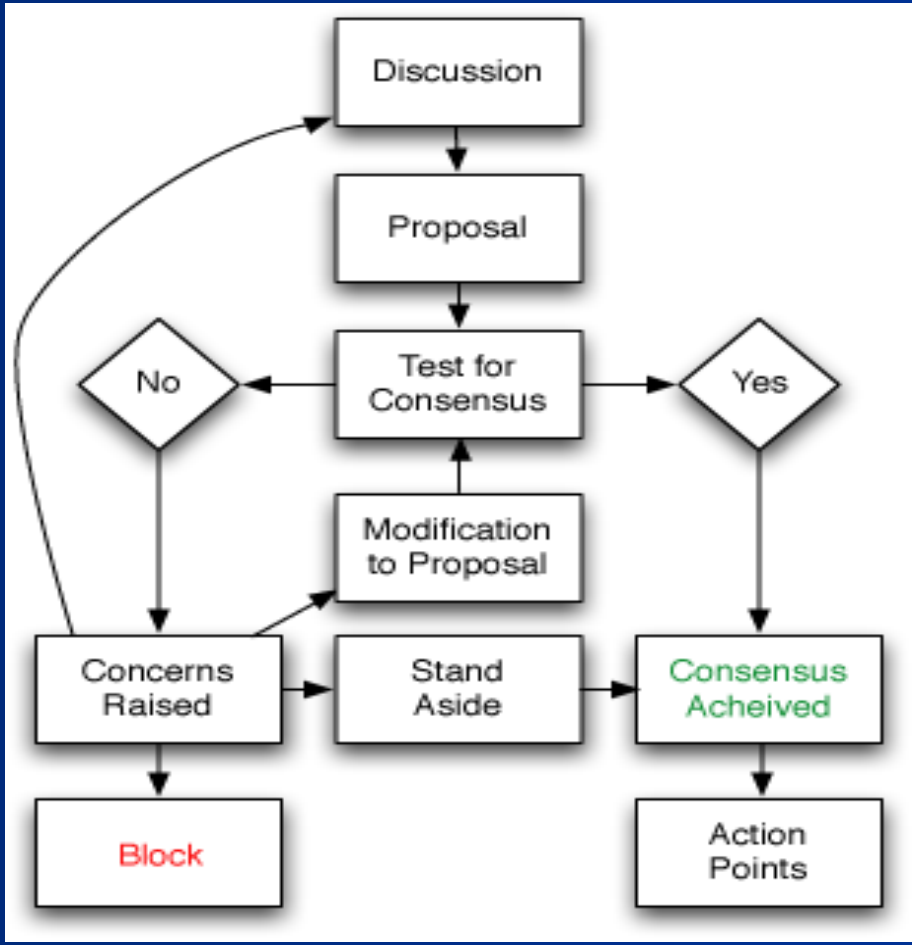

Aanbevolen literatuur

mr drs Jeroen Terstegge, dr Koen Versmissen

Wolters Kluwer

ISBN: 9789013139204